7. Халімон Т.М. Гнучкість в системі управління конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* 2018. № 1. С. 74-82. URL http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2018_1_12 (дата звернення 09.10.2024).

8. Щурко У. В. Підходи до формування та реалізації конкурентних стратегій. *Економіка і суспільство.* 2018. №17. С. 402-412. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/17_ukr/60 (дата звернення 09.10.2024).

Самойлюк Аліна Сергіївна,
викладач циклової комісії з економіки та маркетингової діяльності;
Фаховий коледжу економіки та управління
Національної академії статистики, обліку та аудиту

КРЕДИТНА ПОЛІТИКА ПІД ЧАС ВІЙНИ: ЗАХОДИ ДЛЯ ПІДТРИМКИ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

У сучасних умовах війни, яка триває на території України, малий і середній бізнес (МСБ) стикається з численними економічними викликами. Особливо важливим аспектом є доступ до фінансових ресурсів, зокрема кредитів, які допомагають підтримувати бізнес-активність у кризових умовах. Внаслідок зменшення платоспроможності клієнтів, руйнування логістичних ланцюгів та інших наслідків війни, МСБ потребує підтримки з боку держави та банківських установ у формі адаптованої кредитної політики. У цій статті розглянуто основні заходи, які спрямовані на підтримку МСБ під час війни, зокрема державні програми та роль комерційних банків.

1. Державні програми підтримки кредитування малого і середнього бізнесу.

Одним із ключових заходів для підтримки МСБ є впровадження державних програм, спрямованих на полегшення доступу до кредитних ресурсів. Наприклад, програма «Доступні кредити 5-7-9%» продовжує діяти навіть в умовах війни, надаючи можливість підприємцям отримувати кредити на пільгових умовах. В умовах війни ця програма була розширена, зокрема, збільшено граничні суми кредитування та подовжено терміни погашення. Такі заходи спрямовані на стабілізацію економіки та забезпечення безперервності роботи підприємств [1].

Окрім того, уряд запровадив механізм державних гарантій на кредити для МСБ, що зменшує ризики для банківських установ. Це дозволяє банкам активніше видавати кредити, не зважаючи на високі ризики дефолтів під час війни. За оцінками Міністерства фінансів України, подібні гарантії допоможуть збільшити обсяги кредитування для бізнесу на 30-40% [2].

2. Роль комерційних банків у підтримці малого і середнього бізнесу.

Поряд із державними програмами важливу роль у підтримці МСБ відіграють комерційні банки. Багато банків під час війни пропонують спеціальні кредитні продукти для підприємців, зокрема кредити з відтермінованим платежем або знижені процентні ставки для тих галузей, які найбільше постраждали від війни. Крім того, банки працюють над розробкою нових продуктів, таких як кредити на рефінансування поточних зобов'язань бізнесу, що дозволяє підприємствам не допустити дефолту [3].

Важливим є також питання реструктуризації вже виданих кредитів. Багато банків надають можливість перегляду умов погашення кредитів для тих підприємств, які не можуть виконувати свої зобов'язання через втрату основних активів або інші військові фактори [4]. Ці заходи дозволяють зберігати кредитоспроможність підприємств і уникати масових банкрутств.

3. Виклики і перспективи кредитної політики для МСБ у повоєнний період.

Війна створює значні економічні перешкоди, які неможливо вирішити лише за допомогою кредитних програм. Однак, у повоєнний період очікується подальший розвиток кредитної політики для МСБ. Зокрема, після стабілізації економіки банки планують запровадження нових програм відновлення бізнесу, що включатимуть довгострокові кредити з низькими процентними ставками. Основною метою таких програм буде стимулювання інвестицій у відновлення зруйнованих підприємств і модернізацію виробництв [5].

Зважаючи на зазначені фактори, кредитна політика під час війни має важливе значення для підтримки бізнесу. Адаптація кредитних інструментів до умов війни та запровадження нових механізмів фінансової підтримки сприятимуть не лише виживанню підприємств, але й їх подальшому розвитку в умовах післявоєнної відбудови.

Список використаних джерел

1. Програма "Доступні кредити 5-7-9%". URL: https://5-7-9.gov.ua.

2. Міністерство фінансів України. Державні гарантії для бізнесу. URL:https://mof.gov.ua/uk/business_guarantees.

3. Українська асоціація банків. Підтримка банками малого і середнього бізнесу під час війни. URL: https://uabanks.com/war-support-msb.

4. Національний банк України. Реструктуризація кредитів для бізнесу під час війни. URL: https://bank.gov.ua/business-restructuring-war.

5. Відновлення економіки України після війни: кредитна політика. URL: https://rebuild-ukraine.gov.ua/finance.